

A laktanyában egész nyáron kerepeltek a locsolófejek. A megöntözött aszfaltjárdák és utak hűsítően párologtak, a frissen vágott fű illata a virágokéval keveredett. Az óvodánk a laktanya bejáratával szemközt volt, az iskola viszont

84 Nagy Róbert

ZSÖMLE

a kiserdőn túl, bent a faluban. A falusi utcák szélén gaz nőt, és a szél az arcomba fújta a port az iskola felé menet. Bogi tanító néniről az mondták, hogy őt mindenki nagyon

szereti. Örültem, hogy Bogi néni parancsnoksága alá kerültem.

Még szeptemberben történt, hogy Niki, a félig orosz, szőke kislány elgáncsolta a táblától visszafelé igyekvő Biró Lacikát. Lacika hatalmasat esett, sírni kezdett.

Bogi néni odakiáltott:

– Láttam, hogy egy honvédségi volt! Rajtatok tartom a szememet... ismerem a fajtátokat!

Közben a mutatóujjával fenyegetőzött.

Az iskola udvarára rendszeresen bejártak a kóbor kutyák. Egyesek csak körbeszaglászták a kukákat, majd odébbálltak, de voltak, akik többre, simogatóra vágytak. Az egyikük különösen a szívünkhöz nőtt. Zsemleszínű bundája volt, a farka csonka kis pamacs, az egyik szeme ép volt, a másik egyszínű fehér. Zsömlé az iskolaudvar betonjárdáján szeretett napozni. Ráhajtottam a fejemet a felmelegedett hasára, és így pihentünk. Egyszer csak valaki elállta napot. Mindketten felnéztünk.

Egy idősebb, nagydarab falusi gyerek volt az.

– Ti honvédségiek olyan ruszki-típusú lakótelepen laktok, mi?! – Azért nem láttatok még kutyát, mi?! – mondta vigyorogva.

Csak néztem hunyorogva, a kezemmel kitarakva a napot.

Ő is csak nézett, majd belemarkolt az udvar kavicsába, és felénk dobta.

Búvóhelyet kerestünk. Az iskola mögött, a kerítés és az épület között, tíz méteres, füves sáv húzódott. Az osztálytermünk ablakai pont oda néztek. Ezentúl Zsömlével itt játszottunk, ide vittük neki a menzáról összegyűjtött maradékot, és az egyik védett sarokban leterítettünk neki egy pokrócot.

A szomszédos kertes házban egy palotapincsi lakott, a kerítés mellett rohangálva gyakran ránk ugatott. Történt egyszer, hogy Zsömlé az iskolából kifelé jövet összeakadt az utcára kiszökött pincsiével. Morgás, harapás, por, szálltak a szőrcomók. A pincsi szeme befordult, Zsömlé szeme pedig a helyére került. Attól kezdve mindkét szeme ép volt.

Egyik nap, iskola után felmentem apámhoz a tisztiirodába. Meséltem neki a Zsömléről, és arról, hogy nincs kutyaháza, pedig jön a tél.

– Mekkora az a kutya? – kérdezte apám.

– Olyan közepes – és közben mutattam.

De ahogy ezt kimondtam, úgy éreztem, lekicsinylem Zsömlét, ezért a karomat mind szélesebbre tártam. 85

– Inkább nagy. Nagyon nagy. Nagyon szeretjük!

Az apám egy este szólt, hogy kész a kutyaház, és hozzátette:

– Holnap reggel Farkas zászlósék a ház előtt felvesznek, és elvisznek az iskolába.

Hatkerekű ZiL katonai teherautóval érkeztek. Elöl a sofőr és Farkas zászlós, hátul négy kiskatona a ponyva alatt. A zászlós kinyitotta nekem az ajtót, de nem tudtam felkapaszkodni a fülkébe, mert a legelső lépcsőfokot sem értem el, ezért kiszállt, és mosolyogva felémelt, majd középre ültetett. A sofőr rám adta a katonasapkáját, a motor felbőgött.

Megérkezünk. Az iskola nagykapuját még sosem láttam nyitva. Két katona hátulról leugrott, és egy mozdulattal kirántották a berendezésodott tolózárát, félrelökték a kaputámaszt. A kitáruló kapuk felszántották maguk alatt a begyepesedett földet.

Ahogy a ZiL behajtott az udvarra, ropogott a kavics a hatalmas ruszki kerekei alatt. Fújtatva állt meg az iskola közepén. Hátul levágódott a plató deszkaajtaja, és a katonák leemelték a kutyaházat annak egy-egy sarkát fogva.

Olyan szép kutyaházat még sosem láttam. Erős deszkákból épült, csillogósrakkozva, és akkora volt, hogy benne egy kisebb medve is ellakott volna. Az egyik katona kérdően a zászlósra nézett. Farkas zászlós felém fordult:

– Hova tegyük?

Mutattam, és már szaladtam is az iskola mögé, ők pedig siettek utánam a kutyaházzal. A régi pokrócnál jelöltem ki a helyét, mondtam, hova nézzen a kijárat, parancsokat osztogattam. Amikor letették a házat, vigyázzba vágtam magam. Visszafelé elmeneteltünk az összegyűlt iskolások előtt, a sor végén a Bogi néni állt ledermedve. Ahogy elhaladtam, kidüllesztettem a mellkasom.

A ZiL kitolatott, az iskola kapuja pedig tárva-nyitva maradt egy héten át, amíg végre valaki be merte csukni.

Hónapok teltek. Egy reggelen a Zsömlét láncra verve találtuk. A kutyaház mellé egy karó volt leszúrva, és a lánc arra felfűzve. Szaladtunk Bogi nénihez.

– Már van a kutyának háza, maradjon is mellette, ne rohangáljon az iskolában össze-vissza! – mondta, és hozzátette: – Mostantól a gondnok fogja etetni!

86 Mi azért titokban gyakran levettük róla a nyakörvet, és körbe-rohangáltuk az udvart.

Amikor visszajöttünk a tavaszi szünetből Zsömlét sehol sem találtuk. Bárkit is kérdeztünk, mindenki csak széttárta a karját.

Nyár közepén besétáltam a faluba, és a kerítés egy repesésén át belógtam az iskolába. Az udvar kihalt volt, a fű kiégett. Amikor az épület mögé mentem, a kutyaháznak hűlt helyét találtam, csak a lánc és a karó maradt ott.

Rugdosni kezdtem a karót, majd megrántottam a láncot, és ekkor a karó kifordult a földből. A láncot képtelen voltam elengedni, szaladni kezdtem vele, a torkomból rekedt ordítás tört fel. Porzott utánam a falusi utca, amíg ki nem értem az aszfaltozott Vöröshadse-reg útra.

